

var affluttet, og da vilde det være ganske ensbetydende med, at Lovens Bestemmelse kun kom til at gjælde, naar Parterne vare enige; thi skal skriftlig Paategning finde Sted forinden Kontraktens Afslutning, for at den kan have Gyldighed, er det klart, at, er der ingen Enighed tilstede, kommer der ingen Kontrakt og intet Lyendeforhold istand, saa ville Lovens Bestemmelser være afhængige af, at Parterne ere enige, og i saa Tilfælde ville vi komme ind paa, hvad det ærede Medlem for Odense Amts 7de Valgkreds (H. Madsen) vilde have. Han sagde, at naar der skal være Kontrakt, og man ikke forinden er enig om, at der ingen Kontrakt skal være, saa skal Lyendeforholdet ikke gjælde, forinden Kontrakten er understreuet, med andre Ord, naar Parterne ikke kunne blive enige om Kontrakten og om den skriftlige Paategning, saa kommer der intet Lyendeforhold istand, og derved kom det ærede Medlem ind paa, hvad der ogsaa i Udvalget fra visse Sider har været tænkt paa, at Loven kun skulde gjælde, naar Parterne vare enige, og da vilde den første Bestemmelse: „for saa vidt ikke Andet er blevet vedtaget“, falde bort. Men dersom det ærede Medlem vil fastholde dette, vil Udvalget ikke kunne følge ham, ligefrem af den Grund, at den foreslaaede Form er Resultatet af en Overenskomst. Overenskomsten fandt Sted mellem dem, som paa den ene Side stode bestemt paa Regjeringens Forslag og paa den anden Side mellem de Medlemmer af Udvalget, der mente, at Loven kun skulde gjælde for det Tilfælde, at Parterne bleve enige, og de mødtes da paa Salvoeien, idet de nemlig vedtog en Form, som jeg nu noget nærmere skal komme ind paa at omtale, og som har fundet sit Udtryk i Forslaget til § 8. Men det ærede Medlem maa altsaa indse, at den Form, han hævder, og som forskellige Medlemmer paa et vist Trin af Sagen have anset og muligens endnu i deres Hjertes anse for den bedste, og som gjør Loven afhængig af, at Parterne ere enige, fuldstændig vil omstøde den Overenskomst, der har fundet Sted i Udvalget og altsaa allerede af den Grund vil ødelægge hele det Resultat, som man er kommen til. Derved vil Enigheden bryde, men dette tror jeg ikke, at man kan være tjent med, navnlig naar jeg henser til, at der hverken vides eller tabes noget Stort ved de forskellige Former, der have været under Omtale. Det er ganske vist, at den Form, som Udvalget har foreslaaet, saaledes som det jo ogsaa er blevet bemærket af den ærede Minister, ikke er væsentlig forskjellig fra, hvad der vistnok har været Lovforslagets Mening, idet det nemlig maa antages, at Lovforslaget ikke har lagt nogen Hindring i Veien for, at Parterne kunne blive enige om ikke at komme ind under Loven, at der ikke skulde finde nogen skriftlig Paategning Sted, og at en saadan Overenskomst ogsaa skulde respekteres af Parterne.

Men dels er det ikke udtryffeligt sagt i Loven, og dels ser jeg ikke rettere, end at det navnlig for det Tilfælde, at Forholdet engang er indgaaet og senere bliver stiltiende fortsat, kan være tvivlsomt, hvorvidt en saadan Afstale om, at Paategning ikke skal finde Sted efter Lovforslagets § 8, dog ikke i mange Tilfælde aligevel kan fordres, fordi Overenskomsten ikke har været saa omfattende, at ogsaa § 8's Bestemmelser om Forholdets Fortsættelse komme med ind derunder. I alle Tilfælde er det en Ubehagelighed, derom er der ingen Tvivl. Dertil kommer ogsaa den Ting, at en saadan Reservation albrig vil blive tagen af andre end saadanne Lyender, som ere meget inde i selve Lyendeloven. Derfor mente vi, nærmest for at fjerne enhver Tvivl og for paa den anden Side at sørge for, at det blev klart for Enhver, der tog Tjeneste, at vi maatte have denne Bestemmelse, som jeg iøvrigt skal indbringe det ærede Medlem for Sorø (Lauher) maatte kunne være overflødig, fordi den i og for sig kunde følge af Sagens Natur. Men, som Forholdet er paa Landet, navnlig i Lyendefager, hvor man ingenlunde giver sig af med Fortolkning af Lovens Indhold, og hvor der heller ikke findes den Forstaelse af Lovene som her i denne Sal, tror jeg, at det vil være af stor Betydning, at det udtryffeligt bliver sagt, at en saadan Overenskomst ogsaa er gyldig uden Hensyn til Bestemmelserne i Lovforslaget. Naar det nu optages i Loven, naar man udtryffeligt har sagt, at Parterne kunne enes om, at Loven ikke skal finde Anvendelse paa deres Forhold, og at en saadan Overenskomst er gyldig, saa tror jeg, at det ærede Medlem for Odense Amts 7de Valgkreds (H. Madsen) kan berolige sig, thi han maa huske paa, at det er i Fæstemændenes Interesse at gjøre Lyendet opmærksomt paa, at det ikke behøver at komme ind under denne Lov; thi denne Lov er en Lov, som for mangt et Lyende ikke er behagelig, men den er ubetinget ubehagelig for Fæstemændene. De ville meget nødig have den, thi derved, at Loven bliver brugt mellem Husbond og Lyendet, blive Fæstemændene i mangt et Tilfælde indskrænkede i deres Virksomhed. Fæstemændene ville altsaa i Tide gjøre Lyendet opmærksomt paa, at det kan slippe for at gaa ind under Bestemmelserne i denne Lov, og naar Lyendet er gjort opmærksomt derpaa, er det aabenbart ligegyldigt, om Loven bruger en positiv eller en negativ Form; der naas det Samme derved. Jeg havde heller ikke troet Andet, end at det var det ærede Medlems Mening at han vilde sørge for, at det ikke skulde ske, at det Lyende, som gif godtroende omkring i Verden, paa en eller anden Maade skulde blive narret til at komme ind under en Forpligtelse, som det ikke tidligere havde tænkt paa. Men saaledes som det er udtrykt i Loven, og saaledes som Fæstemændene ganske sikkert ville tage Sagen, og saa almindelig bekendt, som denne